KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 19e november 1965 door de Minister van Tewerkstelling en Arbeid verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van ministerieel besluit "tot bepaling van de regels volgens welke de lijsten der voor aanwerving beschikbare zeelieden worden opgesteld", heeft de 9e december 1965 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi et du Travail, le 19 novembre 1965, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté ministériel "portant détermination des règles suivant lesquelles les listes des marins disponibles pour un engagement sont établies", a donné le 9 décembre 1965 l'avis suivant :

ALGEMENE OPMERKINGEN.

Het inrichten van een beurtstelsel voor de aanwerving der beschikbare zeelieden voor de Belgische koopvaardij dient te worden onderscheiden van de inschrijving in de Pool van de zeelieden.

De inschrijving in de Pool verleent het recht om als zeeman bij de Belgische koopvaardij te werk gesteld te worden.

De daadwerkelijke tewerkstelling geschiedt evenwel op basis van de aan de ingeschrevenen verleende rang op een beurtrol.

Krachtens artikel 3 van de wet van 25 februari 1964 houdende inrichting van een Pool van de zeelieden ter koopvaardij, kan iedere vreemdeling die in België verblijft, zich in de Pool van de zeelieden laten inschrijven en aldus in aanmerking komen als zeeman bij de Belgische koopvaardij.

Nochtans werd om reden van de noodzakelijkheden van de arbeidsmarkt van de koopvaardij en op grond van het gunstig systeem van werkloosheidsuitkeringen aanvaard dat de Belgen voor de inschrijving in de Pool een voorra zouden genieten. Artikel 11 van het koninklijk besluit van 9 april 1965 betreffende de Pool van de zeelieden t koopvaardij heeft dan ook deze voorrang verleend.

.../.

Door het ontwerp wordt een tweede prioriteitsstelsel ingesteld.

Waar tot nu toe slechts één beurtstelsel bestond, worden nu met het oog op de aanwerving van zeelieden volgens artikel 1 van het ontwerp twee beurtstelsels ingericht. Het eerste is blijkens artikel 3 van het ontwerp in hoofdzaak voorbehouden aan Belgische zeelieden en daarmee gelijkgestelden. Dit blijkt overigens nog eens duidelijk uit artikel 5, 2°, van het ontwerp, volgens hetwelk de zeelieden die geen Belg zijn noch een daarmee gelijkgestelde vreemdeling, hun opneming in het eerste beurtstelsel kunnen verliezen "wanneer de toestand van de arbeidsmarkt bij de koopvaardij een beschermende maatregel ten overstaan van de zeelieden van Belgische nationaliteit noodzakelijk maakt". Volgens de artikelen 10 en 11 van het ontwerp genieten de zeelieden die in het eerste beurtstelsel zijn opgenomen, een absolute voorrang op hen die in het tweede beurtstelsel zijn geplaatst. Aangezien het eerste beurtstelsel normaal bestendig aangevuld wordt, kan de kans om aangeworven te worden herhaaldelijk naar een later tijdstip worden verschoven voor de zeelieden die in het tweede beurtstelsel zijn ingeschreven.

.../...

Uit de ingewonnen inlichtingen blijkt trouwens dat de toepassing van de regelen van het ontwerp kan leiden tot de praktische uitsluiting van de niet-bevoorrechte vreemdelingen van ieder werk bij de Belgische koopvaardij.

Dat het koninklijk besluit van 9 april 1965, zoals reeds vermeld, voor de inschrijving in de Pool voorrang verleent aan Belgen en gelijkgestelden, betekent niet dat de Minister de bevoegdheid heeft om onder de ingeschrevenen opnieuw een in hoofdzaak op de nationaliteit steunende discriminatie in te voeren naar aanleiding van de aanwerving zelf. Dit systeem zou trouwens tot gevolg hebben dat het principe, in artikel 3 van de wet neergelegd, uitgehold wordt en de inschrijving in de Pool dan ook wat de vreemdelingen betreft haar draagwijdte verliest.

In zijn advies L.8989/2 van 19 februari 1965 over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de Pool van de zeelieden ter koopvaardij, dat het koninklijk besluit van 9 april 1965 is geworden, heeft de Raad reeds doen opmerken dat de Pool tot doel had, aan de ingeschrevenen "een volgens objectieve criteria vastgestelde kans op een werkelijke tewerkstelling in de Belgische koopvaardij te waarborgen"(p. 9).

.../...

BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Het verdient aanbeveling de term "beurtstelsel" door het woord "beurtrol" te vervangen.

Wat de bepalingen betreft die ook kunnen worden genomen bij een enkele beurtrol, dienen de volgende opmerkingen te worden gemaakt.

In artikel 2, 2°, van het ontwerp is sprake van "officieren en er mee gelijkgestelden volgens de definitie bepaald in artikel 1 van het kollektief kontrakt voor officieren varende onder Belgische vlag". Volgens de ingewonnen inlichtingen betreft het hier een in de schoot van het paritair comité aangegaan collectieve overeenkomst, die evenwel niet door de Koning algemeen verbindend werd verklaard en die overigens niet in het Belgisch Staatsblad werd bekendgemaakt. Door het toepassingsgebied van het besluit vast te stellen met verwijzing naar de inhoud van een door derden aangegane overeenkomst, mist het ontwerp de nodige preciesheid, aangezien de meeste burgers geen partij waren bij die overeenkomst en wellicht met de inhoud ervan niet bekend zijn. Daarbij komt nog het bezwaar dat aan iedere met verwijzing naar andere teksten werkende methode altijd verbonden is, dat hierbij nooit duidelijk is of enkel verwezen wordt naar de tekst zoals hij op de dag van het besluit luidt, dan wel of ook tevens gedacht is aan een verwijzing naar eventuele latere wijzigingen ervan. Het lijkt dan ook gewenst, artikel 2, 2°, te vervangen door een duidelijke en volledige opsomming van de aldaar bedoelde personen.

.../...

In artikel 3 van het ontwerp schrijve men "aanmelden" in de plaats van "melden", "aanwerving" in de plaats van "bescheping" en "toegekend" in de plaats van "overhandigd".

In artikel 6 van het ontwerp vervange men de woorden "het beschikbaar zijn (stempelkontrool)" door "de stempelkontrole".

In artikel 9 van het ontwerp zouden de woorden "Behoudens de gevallen van overmacht",die op een verplichte tussenkomst zouden wijzen, best achterwege gelaten worden.

In artikel 12 van het ontwerp schrappe men het woord "normaal".

Artikel 14, 3° van het ontwerp leze men als volgt : "3° niet meer in dienst wordt genomen wegens herhaalde ..."

Met betrekking tot artikel 15, derde lid, van het ontwerp dient te worden vastgesteld dat de sancties die op een ongegronde weigering zouden volgen, door de daartoe bevoegde instanties moeten worden genomen.

Wat betreft artikel 16 van het ontwerp,ziet men niet in waarom het ontworpen besluit de dag van de bekendmaking in het Staatsblad in werking moet treden.

OBSERVATIONS GENERALES.

L'institution d'un régime de roulement en vue du recrutement des marins disponibles pour la marine marchande belge et l'inscription au Pool des marins, constituent deux objets nettement distincts.

Si l'inscription au Pool confère des titres à un engagement comme marin dans la marine marchande belge, la mise au travail effective des personnes inscrites au Pool s'opère selon une priorité qui résulte d'un roulement.

Suivant l'article 3 de la loi du 25 février 1964 organisant un Pool des marins de la marine marchande, tout étranger résidant en Belgique peut se faire inscrire au Pool des marins et obtenir ainsi son engagement comme marin dans la marine marchande belge.

Toutefois, en raison des nécessités du marché de l'emploi dans la marine marchande et à cause du régime favorable en matière d'allocations de chômage, il a été admis que les Belges bénéficieraient d'une priorité d'inscription au Pool. Cette priorité a été rendue effective par l'article 11 de l'arrêté royal du 9 avril 1965 relatif au Pool des marins de la marine marchande.

Le présent projet instaure un second système de priorité.

A l'unique régime de roulement existant jusqu'ici, l'article 1er du projet substitue, pour le recrutement des marins, deux régimes de roulement. Le premier est essentiellement réservé aux marins belges et assimilés, ainsi

.../...

qu'il ressort de l'article 3 du projet, et comme l'atteste non moins clairement l'article 5, 2°, du projet, en ce qu'il prévoit que les marins qui n'ont pas la qualité de Belge ni celle d'étranger assimilé peuvent se voir retirer leur admission au premier régime de roulement "lorsque la situation du marché de l'emploi dans la marine marchande nécessite une mesure de protection en faveur de marins de nationalité belge". Or, conformément aux articles 10 et 11 du projet, les marins inscrits dans le premier régime de roulement bénéficient d'une priorité absolue par rapport aux marins appartenant au second régime. Comme, normalement, le premier régime de roulement sera complété de manière permanente, les marins appartenant au second régime pourront donc voir différer, à diverses reprises, leur recrutement éventuel.

Des précisions fournies au Conseil d'Etat il apparaît, du reste, que l'application des règles qu'entend instaurer le projet pourrait aboutir, dans la pratique, à l'exclusion des marins non prioritaires, de tout emploi dans la marine marchande belge.

Si, comme il a été dit déjà, l'arrêté royal du 9 avril 1965 accorde aux Belges et aux assimilés une priorité d'inscription au Pool, le Ministre n'a pas pour autant le pouvoir de rétablir entre les personnes inscrites au Pool, à l'occasion du recrutement proprement dit, une discrimination fondée essentiellement sur la nationalité. Un tel système aboutirait d'ailleurs à vider de sa substance le principe consacré par l'article 3 de la loi et, partant, à priver l'inscription au Pool de toute portée à l'égard des étrangers.

.../...

Dans l'avis L. 8989/2 qu'il a émis le 19 février 1965 sur un projet d'arrêté royal relatif au Pool des marins dans la marine marchande, projet qui est devenu l'arrêté royal du 9 avril 1965, le Conseil d'Etat a déjà fait observer que le Pool avait pour objet "de garantir, suivant des critères objectifs, une chance d'être effectivement engagé dans la marine marchande belge" (p.41).

OBSERVATIONS PARTICULIERES.

Dans la version néerlandaise, il serait préférable de substituer au terme "beurtstelsel" le terme "beurtrol".

Les dispositions du projet qui trouveraient à s'appliquer au cas où un régime de roulement unique serait adopté, appellent les observations suivantes.

A l'article 2, 2°, du projet, il est question des officiers et y assimilés, selon la définition prévue à l'article 1er du contrat collectif pour officiers naviguant sous pavillon belge. Renseignements pris, il s'agirait d'une convention collective intervenue au sein de la commission paritaire, convention qui n'a pas été rendue obligatoire par le Roi, ni publiée au Moniteur belge. En déterminant le champ d'application de l'arrêté par voie de référence à la teneur d'une convention conclue par des tiers, le projet est insuffisamment précis, étant donné que la majorité des citoyens n'ont pas été parties à la convention et en ignorent vraisemblablement le contenu. A cela s'ajoute l'inconvénient inhérent à toute méthode de référence, à savoir l'impossibilité de déterminer clairement

.../...

si la référence vise le texte tel qu'il est en vigueur à la date de l'arrêté ou si, au contraire, elle s'étend aux modifications que ce texte pourrait subir par la suite. Il paraît dès lors souhaitable de remplacer le 2° de l'article 2 par une énumération précise et complète des personnes visées.

A l'article 3, il convient de dire "attribué" au lieu de "délivré" et, dans le texte néerlandais, "aanmelden" au lieu de "melden", "aanwerving" au lieu de "bescheping" et "toegekend" au lieu de "overhandigd".

A l'article 6, les mots "la disponibilité (contrôle de pointage)" peuvent être remplacés par les mots "le contrôle de pointage".

A l'article 9 du projet, les mots "Sauf en cas de force majeure" , qui peuvent donner l'impression que l'intervention du bureau de placement revêt un caractère obligatoire, doivent être omis.

A l'article 12, il convient de supprimer le mot "normalement".

Au sujet de l'article 15, alinéa 3, il y a lieu de relever que les sanctions qui seraient infligées à la suite d'un refus injustifié, doivent l'être par les autorités compétentes.

Enfin, le Conseil d'Etat n'aperçoit pas pour quel motif l'arrêté en projet devrait entrer en vigueur le jour de sa publication au Moniteur.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	F. LEPAGE,	staatsraad, voorzitter,
Messieurs :		conseiller d'Etat, président,
	H. BUCH,	staatsraden,
	P. VERMEULEN,	conseillers d'Etat,
	J. LIMPENS,	bijzitters van de afdeling wetgeving,
	R. de RYKE,	assesseurs de la section de législation,
Mevrouw :	J. DE KOSTER,	adjunct-griffier, griffier.
Madame :		greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. F. LEPAGE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. O. DE LEYE, substituut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. DE KOSTER.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. F. LEPAGE.

Le rapport a été présenté par M. O. DE LEYE, substitut.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) F. LEPAGE.